

Nr 324.

Av herr **Johansson, Johan, m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till arbeten till motverkande av arbetslösheten.*

I proposition nr 211 om anslag till motverkande av arbetslösheten förutsättes att s. k. avtalsenliga löner skola tillämpas vid de arbeten, som äro avsedda att igångsättas med hjälp av statsmedel. Detta innebär en total omläggning av nuvarande regler för lönesättningen vid allmänna arbeten till lindrande av arbetslösheten.

Hittills har det ansetts nödvändigt att avväga den statliga arbetslöshets-hjälpen så, att den å ena sidan bereder de behövande nödortftig utkomst men å andra sidan icke verkar till förfång för samhällets krav på att alla tillfäl-len till produktivt arbete bliva utnyttjade. Rättesnöret har varit, att hjälpen från det allmänna icke borde få hindra arbetskraftens rörlighet och anpassning efter förändringarna på arbetsmarknaden, vilket kunde bliva fallet, om understöd eller löner hölles på en sådan nivå, att intresset för den öppna marknadens arbetstillfällen minskades. Enligt gällande bestämmelser skall därför understödet till oförvällat arbetslösa stå i viss relation till den av arbetslös-hetskommissionen för varje ort fastställda grovarbetarlönen, varvid lönen vid de anordnade nödhjälpsarbetena städse skall understiga den lägsta grovarbe-tarlön, för vilken arbete å respektive orter kan i avsevärd omfattning beredas.

Av de nuvarande hjälpformerna, statliga, statskommunala och kommunala reservarbeten samt kontantunderstöd, skall enligt propositionen endast kon-tantunderstödet bibehållas, varemot varje form av reservarbete avskaffas. I stället tages den under ett par år i mindre skala prövade beredskapsarbetsfor-men till mönster för arbetsanskaffning genom det allmännas försorg.

Enligt vår mening bör reservarbetslinjen även i fortsättningen komma till användning, då den i stort sett visat sig fylla sitt ändamål. I den mån befo-gade anmärkningar kunna framställas mot denna form för det allmännas hjälp-verksamhet, torde det vara lämpligare att företaga behövliga ändringar i ena eller andra avseendet än att slå in på nya och så gott som alldeles oprövade vägar.

Då vi anse, att reservarbetslinjen bör bibehållas, följer även därav att med hjälp av allmänna medel igångsätta arbeten fortfarande böra sortera under arbetslöshetskommissionen och att lönesättningen bör ske i enlighet med hit-tillsvarande principer. Därvid är det, enligt vår mening, nödvändigt att nog-grant övervaka, att reservarbetslönen tid efter annan justeras, så att den ej, såsom f. n. i viss utsträckning torde vara fallet, kommer att ligga i jämnhöjd med eller t. o. m. över lönerna i fria marknaden. Arbetslöshetskommissionen tillämpar under innevarande år en löneskala, som per dag vid ackordsarbete varierar mellan högst 7 kronor och lägst 2 kronor 95 öre. Med hänsyn tagen

även till de extra förmåner reservarbetarna vanligen åtnjuta samt i vissa fall ortstillägg för familjeförsörjare synas de högsta lönesatserna på skalan böra justeras nedåt i den mån det är nödvändigt för att nödhjälpsarbetet icke skall verka mera lockande än arbete i fria marknaden, särskilt inom jord- och skogsbruket.

1932 års riksdag gjorde i skrivelse nr 295 ett uttalande rörande löneläget vid reservarbetena, vari framhölls angelägenheten av att vid lönesättningen tillbörlig hänsyn toges till löneförhållandena inom jord- och skogsbruk. Därjämte betonades att nödhjälpsverksamheten bör, så långt ske kan, inriktas på att inom ramen av tillgängliga anslag bereda arbete åt största möjliga antal arbetslösa. Inom statsutskottet hade 11 reservanter dessutom föreslagit följande tillägg:

»Såsom konjunkturerna gestalta sig, äventyrar man eljest, att de enskilda företagarna vid sin lönesättning mångenstädes icke kunna upptaga tävlan med de löner, som utbetalas vid reservarbetena. Detta kan leda till svåra olägenheter vid arbetslöshetens bekämpande i form av dels minskning av arbetstillfällena i öppna marknaden och dels benägenhet för kvarstannande vid reservarbetena.»

Årets riksdag erinrade i skrivelse nr 36 om sistlidet års riksdags uttalande i fråga om lönesättningen vid reservarbetena samt uttalade i övrigt bl. a., att tyngdpunkten av hjälpverksamheten alltjämt i görligaste mån bör förläggas till arbetslinjen, särskilt de statskommunala reservarbetena, och att vid utdelande av kontantunderstöd noga bör beaktas, att en rationell avvägning mellan de båda hjälpformerna, arbete och understöd, på ett ur samhällets synpunkter riktigt sätt upprätthålles.

Dessa uttalanden böra beaktas vid lönesättningen vid reservarbetena.

Enligt tillämpade regler skall ett företag för att anses lämpligt som reservarbete i huvudsak fylla följande förutsättningar:

1) arbetet skall komma stat, kommun eller allmän institution till godo samt vara ekonomiskt eller kulturellt berättigat, dock ej av den art, att det inom närmaste framtiden kan väntas komma till utförande på den öppna marknaden;

2) arbetet bör vara av den beskaffenhet, att arbetslönen utgör en jämförelsevis stor kvot av totalkostnaden;

3) arbetet bör vara av sådan art, att varje arbetare med normal arbetsförmåga lämpligen kan utföra detsamma;

4) av särskilt värde äro arbeten, som kunna bedrivas även på vintern;

5) arbetet bör kunna upptagas, nedläggas, inskränkas och helst även utökas i mån av arbetslöshetens omfattning.

Statens reservarbeten ha företrädesvis utförts till förmån för statliga inrättningar. Under senaste tiden ha dock arbeten i ökad utsträckning även verkställts för vägstyrelser och andras räkning.

Statskommunalt arbetsföretag anordnas av en kommun lokalt för dess egna arbetslösa. Villkoren för bidrag till statskommunalt arbete ha även utformats så, att större möjligheter föreligga att göra dessa arbeten produktions-

främjande, varjämte de ha den fördelen, att de arbetslösa kunna få arbete inom hemorten.

Bidrag för anordnande av statskommunala reservarbeten kan numera även erhållas till arbetsföretag, som avser åstadkommande av ändamålsenlig skogsproduktion å vissa markområden med otillfredsställande skogstillstånd, även om enskilda personer skulle vara markägare. Förutsättningen härvid är att dessa arbeten uppfylla de villkor, som föreskrivits för att ägare av enskild skog skall kunna erhålla bidrag från statens skogsodlingsanslag, samt att det ordinarie statsbidraget först utnyttjats. Statsbidrag från tvenne håll kan nämligen icke erhållas för ett arbete. Från och med förra året kunna bidrag även tilldelas enskilda bolag för vissa slag av skogsproduktiva arbeten.

Likaledes kan statsbidrag erhållas till utförande såsom statskommunalt arbete av vissa mindre, enskilda vägar på villkor bl. a. att det framtida underhållet av vägföretaget i fråga på ett betryggande sätt säkerställes. Hinder möter icke heller i princip för statsbidrags erhållande till vägföretag, som flera kommuner gemensamt önska utföra såsom statskommunalt arbete, vanligtvis med bidrag från vägstyrelse eller landsting.

Ur den s. k. väglånefonden, som för närvarande uppgår till 2 miljoner kronor, kunna vägstyrelser eller motsvarande organ erhålla lån för att på grund av inom orten rådande svårartad arbetslöshet kunna omedelbart igångsätta sådana väganläggningar och vägförbättringar m. m., vartill statsbidrag först senare är att emotse. Möjlighet har åtminstone tidigare funnits att erhålla förskott av tillgängliga automobilskattemedel för igångsättning av vägbyggnadsarbeten, vilkas omedelbara påbörjande anses påkallat ur arbetslöshetssynpunkt. Dessutom ha i vissa fall fyllnadbidrag beviljats från länens automobilskattefonder till nya väganläggningar inom trakter, som mera kännbart betungas av arbetslöshet.

Såsom framgår av denna summariska redogörelse lämna redan nuvarande bestämmelser möjligheter till utförande av en hel del arbeten av för näringslivet gagnande natur. Genom en ytterligare utvidgning i detta avseende skulle säkerligen arbete kunna beredas i betydligt större omfattning än vad som för närvarande är fallet utan att de vägar behövde tillgripas, som föreslagits i den kungl. propositionen. Genom bibehållandet av reservarbetstypen med en lönesättning, som understiger lönerna i allmänna marknaden, skulle ett avsevärt större antal arbetslösa bli hjälpta för de medel, som kunna ställas till förfogande, än enligt Kungl. Maj:ts förslag, ett förhållande som enligt vår mening bör tillmätas en synnerligen stor betydelse.

Den utdrygning av arbetstillfällena, som förutsattes i propositionen, nämligen förkortad arbetstid, torde icke komma att fylla sitt ändamål. Av socialstyrelsens i slutet av november förra året anordnade undersökning rörande arbetstiden inom industri och vissa andra näringsgrenar framgår, att mer än $\frac{1}{3}$ av de undersökta industriarbetarna varit sysselsatta å arbetsplatser med förkortad veckoarbetstid. Läger man härtill de arbetare, för vilka arbetsförlängning genomförts enbart genom växelpermittering, finner man att ialles 42.6 procent eller något över $\frac{2}{5}$ av arbetarna varit anställda å arbets-

platser, där den genomsnittliga arbetstiden på ett eller annat sätt blivit reducerad. Troligen har denna arbetstidsinskränkning sedan socialstyrelsens undersökning företogs vunnit ökad omfattning, särskilt under innevarande år. Det är tämligen självklart, att då inskränkt arbetstid med reducerad lön tillämpas i så stor utsträckning inom näringslivet, kommer den kortare arbetstiden vid statliga arbeten icke att i nämnvärd grad motverka sugning av arbetskraft från det fria näringslivet. Tvärtom kan man befara, att arbetarna inom industrier, där inskränkt arbetstid och permitteringar förekomma, i vissa fall skola anse sin anställning inom näringslivet mindre fördelaktig än statligt nödhjälpsarbete till avtalsenliga löner.

Vi kunna icke finna det vare sig rättvist eller lämpligt, att som Kungl. Maj:t föreslagit gradera lönerna för de arbetslösa efter lönenivåerna inom de olika yrkena, som de tillhört innan de blivit arbetslösa. I många fall beror de bättre avlönade yrkenas löneställning på en av särskilda förhållanden gynnad monopolistisk lönepolitik, som i väsentlig grad bidragit till arbetslösheten. Genom den i propositionen föreslagna anordningen av de statliga arbetena hindras en med hänsyn till näringslivets tillfrisknande önskvärd utjämning av olikheterna i löneställning. Byggnadsarbetarlönerna i städerna äro t. ex. synnerligen höga i jämförelse med lönerna inom andra yrken. Bl. a. av denna anledning förefaller det ganska olämpligt att innan en utjämning ägt rum igångsätta en stödaktion för uppehållande av bostadsbyggnadsverksamheten i städerna och stadsliknande samhällen, för vilket ändamål ett belopp av 7.5 miljoner kronor beräknats i propositionen. Ett statligt ingripande av föreslagen omfattning, avsett att motsvara en total kapitalomsättning av omkring 50 miljoner kronor, måste i avsevärd grad bidraga till att konservera löneläget inom byggnadsverksamheten. Vad Sveriges landstingsförbunds styrelse anmärkt torde för övrigt vara riktigt, nämligen att det för närvarande i flertalet städer icke råder någon som helst bostadsbrist tack vare en kraftig statlig och kommunal hjälpaktion och under de senare åren framför allt det privata initiativet på bostadsbyggandets område, samt att det åtminstone i de stora och medelstora städerna tvärtom för närvarande finnes ett visst bostadsöverskott även i fråga om smålägenheter.

Annorlunda ställer det sig på landsbygden, då den långvariga jordbrukskrisen tvingat lantbefolkningen att i stor utsträckning låta såväl nybyggnads- som underhållsarbeten ligga nere.

Vad beträffar de arbeten, som enligt vår mening böra igångsättas med hjälp av statsmedel, vilja vi särskilt framhålla önskvärdheten av att de i största möjliga mån läggas så, att de kunna väntas höja landets produktionsförmåga och lämna sysselsättning åt största möjliga antal arbetare. Därvid bör uppmärksamheten även riktas på möjligheterna att mera än hittills befordra arbeten på längre sikt inom jord- och skogsbruket.

Bland lämpliga arbeten, som böra komma till utförande med hjälp av statsmedel, kunna nämnas åtgärder för bättre skogsvård, kulturåtgärder på jordbrukets område, vägarbeten m. m.

Vi vilja här erinra om att 1931 års skogssakkunniga uttalat sig för att

grundförbättrande åtgärder inom skogsbruket (skogsodlingsarbeten och dikningar av engångskaraktär) årligen borde komma till utförande i sådan omfattning, att behovet av dylika åtgärder teoretiskt kunde beräknas bliva fyllt inom en tidrymd av trettio år. Detta skulle med nuvarande bidragsgrunder innebära, att årligen för ändamålet borde anvisas statsmedel om 5,750,000 kronor, varav 1,750,000 kronor beräknats böra användas på statens egna skogar och 4 miljoner kronor beräknats till bidrag för utförande av avsedda åtgärder å enskilda skogar. De sakkunniga ha ansett ifrågavarande anslag i hög grad ägnade att motverka arbetslösheten inom de folklager, som hade att räkna sin utkomst inom jord- och skogsbruket. Ur det allmännas synpunkt vore det i viss utsträckning likgiltigt, om anvisade medel användes för skogsodlingsåtgärder eller för dikningar, endast garantier funnes för att medlen komme till en ur skogsproduktiv synpunkt lämplig användning. I Kungl. Maj:ts proposition nr 189 har departementschefen yttrat sig om de skogssakkunnigas förslag om understödjande av grundförbättrande åtgärder inom skogsbruket och därvid bl. a. framhållit, att i årets statsverksproposition föreslagits att anvisa för budgetåret 1933/1934 för statens skogsutdikningsanslag 750,000 kronor, för statens skogsodlingsanslag 350,000 kronor och för anslaget till understödjande av vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder å enskildas skogar 3,500,000 kronor, eller sålunda för angivna ändamål tillhoppa 4,600,000 kronor. Departementschefen anser dessa belopp fullt tillräckliga för att tillgodose uppkommande behov av statsunderstöd för ändamålet och finner det knappast sannolikt, att ytterligare anvisade medel skulle kunna tagas i bruk.

Det är möjligt, att departementschefen har rätt i sin förmodan, att större anslag för dessa ändamål icke skulle komma till användning enligt gällande villkor. Emellertid torde det vara befogat att i nuvarande läge tillse, att åtgärder av här ifrågavarande slag komma till utförande även om större tillskott av statsmedel härför skulle vara erforderligt, och vi äro övertygade om att dessa arbeten kunna betydligt utvidgas, om bidragsgrunderna ändras. För närvarande erhålles från statens skogsutdikningsanslag ett bidrag av 40 procent av kostnaden. Samma villkor ha fastställts för bidrag från statens skogsodlingsanslag och anslaget till understödjande av vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder å enskildas skogar. På grund av den rådande arbetslösheten har det under den senaste tiden förekommit, att kommuner trätt emellan och lämnat bidrag utöver vad som kunnat erhållas från nyss nämnda anslag för att skaffa arbete åt arbetslösa inom orten. Därvid förekommer att vederbörande kommun tillskjuter 20 å 30 procent av kostnaden utöver de 40 procent, som erhållas från statens anslag. Utan detta extra bidrag ha de enskilda skogsägarna i dessa kommuner icke sett sig i stånd att igångsätta arbetena även om de varit av sådan art, att de kunna väntas bliva till stor framtida nytta. Anläggning av enkla skogsvägar å skogar i enskild ägo, varom motion föreligger vid årets riksdag, bör likaledes bli föremål för understöd med arbetslöshetsmedel.

Ett mycket stort antal arbetslösa skulle med all säkerhet kunna få sysselsättning vid arbeten av detta och liknande slag, och de vunna resultaten skulle komma icke blott de enskilda skogsägarna utan även samhället till godo. För

att dylika arbeten skola komma till stånd i under nuvarande förhållanden önskvärd utsträckning torde det allmännas bidrag böra sättas till 70 procent av kostnaderna. Det lämpligaste torde härvid vara, att ett tilläggsbidrag får utgå av arbetslöshetsmedel eller, därest medel av redan tillgängliga anslag icke kan erhållas, att hela bidraget utgår av arbetslöshetsmedel. Ur arbetslöshetssynpunkt bör härvid det villkoret uppställas, att arbetet utföres i vederbörande kommuns eller skogsvårdsstyrelses regi såsom statskommunalt företag. Det synes lämpligt att skogsvårdsstyrelse likställes med kommun vid erhållande av anslag för ändamål av här angivet slag.

I fråga om kulturåtgärder inom jordbruket vilja vi först fästa uppmärksamheten på möjligheten att bereda ökade arbetstillfällen genom bidrag till nyodling, betesförbättring och stenröjning. Riksdagen har från och med 1927 beviljat medel för detta ändamål, varvid anslaget för innevarande och nästkommande budgetår bestämts till 1,200,000 kronor. Som framgår av årets statsverksproposition röner detta anslag synnerligen stor efterfrågan. Under år 1932 uppgingo sökta bidrag till 2,538,472 kronor, därav 1,486,151 kronor till nyodling, 723,928 kronor till betesförbättring och 328,393 kronor till stenröjning. Det utgående anslaget har således visat sig otillräckligt. Med hänsyn till arbetslösheten synes det oss lämpligt att fylla ut detta anslag genom tillskott av arbetslöshetsmedel, då de arbeten det här gäller kunna lämna sysselsättning åt ett stort antal arbetslösa. Om anslaget fördubblas, torde det kunna fylla sin uppgift ur arbetslöshetssynpunkt, varvid dock villkoren torde böra något mildras vad beträffar bidrag till stenröjning. För närvarande kan bidrag till detta ändamål erhållas endast under förutsättning, att jordbrukets odlade areal icke överstiger 10 hektar. Härigenom uteslutas många sökande, som icke ha råd att helt och hållet på egen bekostnad utföra dylika arbeten, ehuru behov därav förefinnes. Vi anse i likhet med vad statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet framhållit i statsverkspropositionen, att det är av betydelse — såsom syftet är med ifrågavarande anslag — att innehavare av sådana mindre jordbruk, som ej kunna lämna full utkomst åt familjen, beredas möjlighet att så utveckla sina jordbruk, att beroendet av arbetsförtjänst utom hemmet minskas. Detta syfte är under nuvarande tidsläge särskilt behjärtansvärt ur synpunkten att kunna minska konkurrensen om arbetstillfällena å den öppna marknaden. Utsträcket bidraget även till större jordbruk än högst 10 hektar odlad jord, får anslaget ännu större och mera direkt betydelse för arbetslöshetens bekämpande, då lejd arbetskraft därvid torde komma att i större utsträckning användas. Vid en utökning av anslaget i enlighet med vårt förslag torde Kungl. Maj:t böra meddelas befogenhet att, om så visar sig lämpligt för ett ändamålsenligt utnyttjande av anslaget, även mildra vissa av de övriga villkoren för bidrag till stenröjning.

Även andra kulturåtgärder inom jordbruket borde kunna befordras genom bidrag av arbetslöshetsmedel, t. ex. täckdickning, anläggning av cementerade gödselstäder, utrotning av berberisbusken o. s. v. Möjligen kunde dessa bidrag utgå i en form liknande den, som användes vid premielån, varvid emellertid dessa understöd icke borde inskränkas till enbart egnahemslåntagare utan även

kunna erhållas av andra jordbrukare. Ett belopp av 3,000,000 kronor av arbetslöshetsmedel torde erfordras för att uppmuntra igångsättandet av dylika arbeten i önskvärd omfattning.

Vi vilja även erinra om sociala jordutredningens förslag om nybildning av arbetarsmåbruk, som i annat sammanhang bringats inför riksdagen genom kungl. proposition och därav föranledda motioner. Över det likaledes av sociala jordutredningen utarbetade förslaget om åtgärder för uppdelning av vissa kronoegendomar och ett antal från enskilda inköpta egendomar i mindre jordbruk, avsedda att utarrenderas, sedan de bebyggts och iordningställts, ha enligt propositionen yttranden infordrats från vederbörande myndigheter. Hinder torde således icke möta för att denna fråga upptages till behandling vid innevarande riksdag. Sociala jordutredningen har bl. a. föreslagit, att ett belopp av 6 miljoner kronor av arbetslöshetsmedel skulle tagas i anspråk för finansieringen av hus-, vägbyggnads- och täckdikningsverksamhet samt därmed sammanhängande arbeten å dessa mindre jordbruk. Då förslaget avser att skapa nya produktionsenheter och därmed motverka arbetslösheten, torde medel böra ställas till förfogande för detta ändamål.

Vägarbeten synas böra bliva förmål för understöd med arbetslöshetsmedel i större omfattning än förut. Härvid bör tillses, att sådana arbeten väljas, vid vilka en stor procent av kostnaderna utgöres av arbetslöner, och som sålunda äro väl ägnade att motverka arbetslösheten. Det synes t. ex. icke lämpligt, att byggandet av skenfria vägkorsningar tillägges så stor betydelse, som skett i propositionen. För att underlätta igångsättandet av vägarbeten utöver den ordinarie ramen torde betydande extra bidrag vara erforderliga. Flertalet vägdistrikt äro hårt ansträngda och sakna medel till arbeten utövar de uppgjorda 3-årsplanerna. Vägdistriktet erhålla i regel 75 procent, understundom upp till 90 procent, av kostnaderna i statsbidrag för vägbyggnader, varför bidrag till arbetsföretag för bekämpande av arbetslösheten i varje fall ej kunna sättas lägre än 75 procent. Ofta torde en betydligt högre bidragsprocent av arbetslöshetsmedel vara nödvändig för att några utsikter skola föreligga, att vägdistriktet skola i högre grad än hittills begagna sig av möjligheten att låta utföra arbeten till avhjälpande av arbetslösheten inom orten. För arbeten, som gå utöver de ordinarie 3-årsplanerna, torde i allmänhet arbetslöshetsmedel behöva anlitas.

För att underlätta utförandet av vägarbeten för arbetslöshetsmedel böra vägdistriktet likställas med kommunerna i fråga om statskommunala arbeten, så att vägdistriktet kunna erhålla anslag enligt liknande grunder, som nu gälla för kommunerna.

Som förut framhållits, bör enligt vår uppfattning reservarbetslinjen även i fortsättningen i största möjliga omfattning användas vid bekämpande av arbetslösheten. Vi anse därvid att statskommunala arbeten i kommunernas, vägdistriktens eller skogsvårdsstyrelsernas regi böra anordnas i så stor utsträckning som möjligt och statliga reservarbeten endast tillgripas i de fall, då de arbetslösa icke på detta sätt kunna beredas sysselsättning. Härvid bör tagas under övervägande, huruvida icke de statliga bidragen må kunna höjas utöver

nu vanligen utgående bidragsprocent. Vid arbetslöshetskommissionens samarbete med kommunerna bör så stor hänsyn som möjligt tagas till ändamålsenligheten och omfattningen av dessas egna åtgärder för arbetslöshetens bekämpande i förhållande till deras egna resurser. En kommun med svagt skatteunderlag men med relativt stort antal arbetslösa bör givas företräde framför en i fråga om skatteunderlag lyckligare lottad kommun, även om det absoluta antalet arbetslösa i den senare kommunen skulle vara större. Arbetskrävande företag böra ha företräde framför företag, vid vilka en stor del av kostnaderna utgår till andra utgifter än arbetslöner. Kulturarbeten vid jord- och skogsbruket samt vägarbeten torde därför böra givas ett ganska stort utrymme i arbetsprogrammet. Det har beräknats att om jordbrukets arbetsstyrka ökas med en årsarbetare per 100 hektar jordbruksjord, betyder detta för landet i dess helhet arbetsutkomst för omkring 40,000 arbetare. Att öka arbetsbehovet vid jord- och skogsbruket och sätta jord- och skogsägarna i stånd att anställa nya arbetare är ett effektivt sätt att motverka arbetslösheten.

Med vad vi här anfört ha vi icke avsett att taga ståndpunkt till propositionen i sin helhet eller i densamma framställda anslagskrav utan ha velat framhålla några med hänsyn till landsbygdens förhållanden särskilt betydelsefulla synpunkter. Vi vilja emellertid ytterligare betona, att de anslagskrav, som framförts i propositionen, böra med största noggrannhet granskas och, där så visar sig möjligt, beskäras. Då en hel del av de arbeten, som tagits med vid anslagsberäkningen, torde vara mindre lämpliga för det avsedda ändamålet, synes det också kunna gå för sig att vidtaga inskränkningar, utan att de oförskyllt arbetslösa härigenom bliva lidande. Det allmänna bör, enligt vår mening, bistå alla dem, som trots visad arbetsvilja icke kunnat erhålla sysselsättning och utkomst, men hjälpen bör givas i sådan form, att återgången till normala förhållanden underlättas och icke försvåras.

Med stöd av det anförda få vi hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av förevarande proposition måtte besluta i enlighet med vad ovan anförts samt därvid särskilt beakta:

- 1) att arbetslöshetskommissionen bör bibehållas;
- 2) att statskommunala reservarbeten i kommuners, vägstyrelsens och skogsvårdsstyrelsers regi lämnas företräde framför statliga reservarbeten;
- 3) att beredskapsarbeten till avtalsenliga löner, vilka oundvikligt medföra att arbetskraften drages ifrån näringslivet, icke må förekomma vid nödhjälpsarbeten och att lönerna vid reservarbetena ej fastställas till sådan höjd, att lönelägets anpassning inom näringslivet försvåras;
- 4) att anvisade anslag för arbetslöshetens bekämpande användas på sådant sätt, att för tillgängliga medel arbete beredes för ett så stort antal arbetslösa som möjligt;

5) att sådana arbeten företrädesvis understödjas, som äro ägnade att öka de nuvarande och framtida produktions- och utkomstmöjligheterna inom landet; samt

6) att så noggranna anvisningar som möjligt meddelas rörande det sätt, varpå anslagna medel skola användas.

Stockholm den 20 april 1933.

Joh. Johansson,
Friggeråker.

Erik von Heland.

Ernst Svenson.

Fr. Julin.

Alexander Nilsson.

Per Andersson.

I motionens syfte instämmer

C. A. Reuterskiöld.
